

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 101-01-2/2019/5 EPA 504–VIII
Ljubljana, 30. 5. 2019

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F in 81/18 – odl. US), pripravila naslednje

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1A) - skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 21. seji 16. 5. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1A), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona **podpira**.

Komisija ugotavlja, da je namen predloga zakona uskladitev pravil spletnega plačevanja vrednotnic z Direktivo 2015/2366/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 11. 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu v zvezi s prepovedjo zaračunavanja nadomestil in provizij za brezgotovinska plačila, ki jih potrošniki opravijo z uporabo plačilnih kartic (prepoved je stopila v veljavo 13. 1. 2018). Na podlagi navedenega se predlaga črtanje do sedaj veljavnega tretjega odstavka 15. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC), ki določa, da stroški brezgotovinskih plačil v povezavi s plačilom vrednotnice izrecno bremenijo imetnike plačilnih kartic, ki nastopajo v vlogi stranke oziroma uporabnika/plačnika posameznih storitev oziroma dajatev. S predlagano spremembo veljavne zakonodaje se torej ukinja zaračunavanje nadomestil in provizij potrošnikom za brezgotovinska plačila vrednotnic s plačilnimi karticami.

Komisija je bila dodatno seznanjena, da gre za formalizacijo v praksi že izvedene spremembe, saj je pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na Urad za javna plačila takoj ob uveljavitvi Direktive 2015/2366/EU pobudo, da se provizij potrošnikom za brezgotovinska plačila vrednotnic s plačilnimi karticami, v skladu z določbami prej navedene direktive, ne zaračunava več.

Komisija je podoben, vsebinsko celo malo širši vladni predlog zakona obravnavala že na 2. seji 14. 2. 2018, mu izrekla podporo in svoje mnenje posredovala pristojnemu

odboru Državnega zbora, kjer pa novela zakona ni doživela epiloga zaradi predčasnega zaključka VII. mandata Državnega zbora. Tudi tokrat komisija k aktualnim predlaganim zakonodajnim spremembam nima pripomb, se je pa v razpravi dotaknila nekaterih tematik, ki se na splošno nanašajo na vsebino Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

V razpravi so bile v zvezi z dejanskimi učinki sprejetih zakonskih rešitev s področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno izrečene pohvale vpeljanim ukrepom, saj se že kažejo določeni rezultati. Kljub temu je komisija pozvala k dodatni okrepitvi aktivnosti na tem področju, k poenotenju meril pri izvajanju nadzora nad delom na črno (pri posameznih nadzornih organi se v praksi zaznava bodisi premilo bodisi prestrogo postavljene kriterije) ter k razširitvi možnega spektra kršitev v povezavi z izvajanjem različnih spletnih storitev. Medtem ko je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti komisiji poročalo o izvedbi posebne akcije inšpekcijskih služb v zvezi s storitvami oddaje stanovanj (AirBnb ipd.), še vedno ostaja odprtih veliko spletnih storitev, ki bi se jih dalo podrobneje nadzirati bodisi z vidika dela na črno bodisi z vidika davčnih utaj (neobdavčene storitve tujih ponudnikov spletnih iger na srečo), torej v okviru drugih vladnih resorjev.

Komisija poudarja, da je zakonodaja na številnih področjih, ki se jih dotikajo posamezne spletne storitve, še vedno prepuščena posamezni državi članici Evropske unije, zato bi morali po mnenju komisije možnost zaostritve posameznih zakonskih določb na področjih, kjer se zaznava kršitve pri izvajanju spletnih storitev, čim prej in s pridom izkoristiti. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je ob tem pojasnilo, da kar se tiče nadzora nad delom na črno, ki je v njihovi pristojnosti, veljavna zakonodaja ne ločuje med izvajanjem storitev preko spleta ali v realnosti, zato je možen in se posledično tudi izvaja nadzor nad vsemi oblikami izvajanja storitev, tudi spletnih.

V zvezi z izvajanjem določil o izvajanju osebnega dopolnilnega dela pa je komisijo zanimalo gibanje števila izdanih vrednotnic skozi leta. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je podalo pojasnilo, da število v zadnjih letih stagnira (podatke se spremlja na mesečni bazi), prav tako se bistveno ne spreminja število izvajalcev osebnega dopolnilnega dela (podatke spremlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJPES). Ob tem je bila v razpravi pristojnemu ministrstvu v razmislek dana dodatna poenostavitev postopka pridobitve vrednotnice v primeru, ko oseba ne uporabi možnosti dostopa do vrednotnice preko portala eUprava in mora torej vrednotnico pridobiti osebno na posamezni upravni enoti, pa tudi možnost, da bi se z vidika večje zaščite izvajalcev osebnega dopolnilnega dela, kar je bil tudi eden od motivov za sprejem zakonskih rešitev, postopek izdaje vrednotnic tesneje povežalo s postopkom izvedbe storitve in plačila za opravljeno storitev. Da bi torej eden od državnih organov (predlagan je bil Zavod RS za zaposlovanje) izvajal storitev izdaje vrednotnic, hkrati pa v vlogi garanta (po zgledu študentskih servisov) poskrbel za dejansko izplačilo denarja za opravljeno storitev osebnega dopolnilnega dela. S tem bi se izvajalcem osebnega dopolnilnega dela zagotovilo višjo stopnjo zaščite z vidika plačila prispevkov za socialno varnost, sam sistem pa poenostavilo (trenutno AJPES vodi register izvajalcev osebnega dopolnilnega dela, izvedene finančne transakcije na podlagi izvedenih storitev pa ločeno, na podlagi posebnih obdobjih poročil, spremlja FURS). Spremljanje vseh aspektov izvajanja osebnega dopolnilnega dela na enem mestu bi omogočilo bolj

enotno pa tudi podrobnejšo analizo omenjene oblike dela ter lažjo in specifično ureditev posebnega statusa tistih, ki opravljajo takšno delo.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v zvezi s predlaganimi spremembami pojasnilo, da o aktivaciji npr. ZRSZ kot enotne točke v sistemu ne razmišlja, ker ocenjuje, da za to v praksi ni izkazane potrebe. Obstoječi sistem, četudi so vanj vključeni različni organi (upravne enote, AJPES, FURS), namreč po mnenju pristojnega ministrstva dovolj dobro zajame vse ključne podatke o izvajalcih osebnega dopolnilnega dela, hkrati pa omogoča podrobno spremljanje izvajanja navedene oblike dela, vključno s finančnimi transakcijami.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tomaž Horvat.

Sekretarka komisije
mag. Nuša Zupanec, l.r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l.r.